

زیبایی هست، پس خدا هست ...

۱۲۱۳۳۴

پایان نامه

جهت اخذ کارشناسی ارشد

رشته پژوهش هنر

عنوان :

اسطوره‌های عشق در تمدنهای باستان

استاد راهنما :

آقای دکتر ابوالقاسم دادور

استاد مشاور :

خانم دکتر فاطمه کاتب

دانشجو :

مهرداد عالی

آذرماه ۱۳۸۷

۱۳۸۸/۷/۱۸

انتهای کار با مهر و امضاء
شمس‌الارک

ب

۱۲۱۳۳۴

تقدیم به روان پاک مادر بزرگم؛
که اسطورهٔ عشق زندگی من بود، هست و خواهد بود...

و با سپاس فراوان از مهربانانم
همسر، پدر، مادر و خواهرم که تجلی عشق در زندگی
من هستند...

آن جا که عشق

غزل نیست

که حماسه‌ی بی‌ست،

هر چیز را

صورتِ حال

بازگونه خواهد بود؛

زندانی

باغ آزاده مردم است

و شکنجه و تازیانه و زنجیر

نه وهنی به ساحت آدمی

که معیار ارزش‌های اوست،

کشتار

تقدس و زهد است و

مرگ

زنده‌گی‌ست.

آن جا که عشق

غزل نه

حماسه است،

هر چیز را

صورتِ حال

بازگونه خواهد بود؛

رسوایی

شهامت است و

سکوت و تحمل

ناتوانی.

احمد شاملو

چکیده

در این پژوهش نگارنده با بررسی اسطوره‌ها، افسانه‌ها و آیینهای پیرامون ایزدان و الهگان عشق تمدنهای ایران، بین‌النهرین، هند، مصر، یونان و روم باستان و همچنین ارائه تصاویری از نقاشی‌ها، مجسمه‌ها و نقش برجسته‌های به جای مانده از اسطوره‌های باستانی سعی نموده تا شناخت و درک کاملتری از آنها برای خواننده به وجود آورد. اهداف این پژوهش آشنایی با این اساطیر، بررسی نقش باورهای یک تمدن در به وجود آمدن اساطیر آن تمدن و مطالعه آثار هنری منقوش به اسطوره‌های عشق می باشد.

این پژوهش به شکل توصیفی بوده و اطلاعات لازم آن از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و تحقیقات اینترنتی و از منابع و کتب معتبر استخراج شده است.

نتیجه‌گیری این پژوهش با مقایسه ایزدهای عشق تمدنهای باستان صورت گرفته است، و بیانگر این مطلب است که اسطوره‌های تمدنهای گوناگون هر چند از لحاظ پوسته بیرونی متفاوت به نظر می آیند، اما جوهر درونی آنها یکی است و همگی آنها بر مبنای ذات بشری انسانها ساخته و پرداخته شده اند. مطالعه این اسطوره‌ها وجود الگوی جهانی یکسانی به نام عشق را تثبیت میکند که نسلهای بی شماری از فرهنگها و تمدنهای گوناگون را جذب کرده است و تا به امروز نیز ادامه دارد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
و	چکیده.....
۱	فصل اول: کلیات تحقیق.....
۲	۱-۱- مقدمه.....
۷	۲-۱- مسئله پژوهش.....
۷	۳-۱- پرسشهای پژوهش.....
۸	۴-۱- اهداف پژوهش.....
۸	۵-۱- فرضیات پژوهش.....
۸	۶-۱- پیشینه پژوهش.....
۹	۷-۱- روش تحقیق.....
۱۰	فصل دوم: اسطوره و کارکردهای آن.....
۱۱	۱-۲- واژه و مفهوم اسطوره.....
۱۵	۲-۲- لزوم شناخت اسطوره.....
۱۷	۳-۲- گونه‌های اسطوره.....
۱۹	۴-۲- ویژگی‌های روایات اساطیری.....
۲۳	۵-۲- کارکردهای اسطوره.....

۲۴	فصل سوم: عشق و مفاهیم آن
۲۵	۳-۱- واژه عشق
۲۸	۳-۲- عشق از دیدگاه فلاسفه
۳۱	۳-۳- سیر عشق افلاطونی
۳۴	۳-۴- عشق آرمانی
۳۷	۳-۵- ریشه‌های ایرانی افسانه تریستان و ایزوت
۳۹	فصل چهارم: ایزد بانوی عشق در ایران باستان
۴۰	۴-۱- اردویسور آناهیتا
۶۱	فصل پنجم: ایزد بانوی عشق در بین‌النهرین
۶۲	۵-۱- اینانا ایشتر
۷۹	فصل ششم: ایزدان عشق در هندوستان
۸۰	۶-۱- سرسوتی
۹۲	۶-۲- کامه و لکشمی
۹۸	فصل هفتم: ایزدبانوی عشق در مصر باستان
۹۹	۷-۱- ایزیس
۱۱۸	فصل هشتم: ایزدبانوی عشق در یونان و روم باستان
۱۱۹	۸-۱- آفرودیت
۱۴۳	۸-۲- ونوس

۱۴۵	نتیجه‌گیری
۱۵۰	فهرست منابع متن
۱۵۳	فهرست منابع تصاویر
II	چکیده انگلیسی

فهرست تصاویر

- تصویر ۱- بخشی از آبان یشت در وصف آناهیتا ۴۱
- تصویر ۲- نقش آناهیتا بر روی یکی از سرستون‌ها، طاق بستان، کرمانشاه ۴۳
- تصویر ۳- اردشیر دوم ساسانی حلقه پادشاهی را از اهورامزدا دریافت می‌کند. طاق بستان، دوره ساسانی ۴۳
- تصویر ۴- نقش برجسته خسرو دوم ساسانی در حالی که میان اهورامزدا و آناهیتا ایستاده است. طاق بستان، دوره ساسانی ۴۴
- تصویر ۵- کتیبه سر مشهد، آناهیتا در کنار بهرام دوم و کرتیر، دوره ساسانی ۴۴
- تصویر ۶- نقش برجسته نقش رستم مربوط به قرن ۳ و ۴ میلادی، نرسه پادشاه ساسانی را در حال دریافت سمبل پادشاهی، حلقه مهر، از ایزد بانو آناهیتا، نقش رستم، دوره ساسانی .. ۴۵
- تصویر ۷- پارچ سیمین زرداندود با نقش برجسته‌های قلم‌زنی شده از آثار دوره ساسانی، فرشته آناهیتا در حال سیراب کردن بچه شیر تشنه‌ای، موزه متروپولیتن، نیویورک، آمریکا ۴۵
- تصویر ۸- بشقاب زرین با نقش قلم‌زنی شده الهه آناهیتا در چنگال عقاب آسمانی، دوره ساسانی، موزه آرمیتاژ، سن پترزبورگ، روسیه ۴۶
- تصویر ۹- مجسمه آناهیتا با دوشیر، خاک رس رنگ شده به شکل برنز، ۵۰۰ ق.م، موزه بریتانیا، لندن، انگلستان ۴۷
- تصویر ۱۰- ایزد بانوی سفالی ایرانی، شاید آناهیتا الهه باروری، ۱۱۰۰ تا ۱۵۰۰ ق.م ۵۱
- تصویر ۱۱- پیکره برنز پارتی که الهه باروری را نشان می‌دهد. دوره اشکانی، موزه اسلامی برلین، آلمان ۵۲
- تصویر ۱۲- آناهیتا سوار بر شیر، به همراه نقش خورشید در مقابل اردشیر دوم هخامنشی قرار گرفته است. مربوط به ۴۰۴ تا ۳۵۹ ق.م، دوران هخامنشی ۵۳

- تصویر ۱۳- کتیبه طاق بستان، در این نقش برجسته آناهیتا بر روی گل لوتوس ایستاده است،
 کرمانشاه..... ۵۴
- تصویر ۱۴- نقش لوتوس سمبل ایزدبانو آناهیتا بر روی یکی از سرستون‌ها، طاق بستان،
 کرمانشاه ۵۴
- تصویر ۱۵- تصویری از خرابه‌های به جای مانده از معبد با شکوه آناهیتا در کنگاور، مربوط به
 دوران اشکانی و ساسانی..... ۵۶
- تصویر ۱۶- ستونهای معبد آناهیتا در کنگاور، معبد آناهیتای کنگاور عظیم ترین پرستشگاه مربوط
 به این الهه در ایران بود، مربوط به دوران اشکانی و ساسانی..... ۵۷
- تصویر ۱۷- نیم تنه آناهیتا از نقاشی دیواری مربوط به دوران پارتی، کوه خواجه، سیستان ۵۸
- تصویر ۱۸- پیکره‌ای از آناهیتا، متعلق به دوره اشکانی در طاقنمای الحضرة، موزه ملی برلین،
 آلمان..... ۵۸
- تصویر ۱۹- قسمتی از نقش برجسته نرسه ساسانی در نقش رستم، پیکر آناهیتا با تاجی از
 صدها ستاره، گوشواره‌هایی در گوش، سینه‌ریزی بر سینه و آرایش خاص موها..... ۵۹
- تصویر ۲۰- قسمتی دیگر از نقش برجسته دریافت حلقه قدرت شاهی توسط نرسه پادشاه
 ساسانی از آناهیتا ایزدبانوی عشق در ایران باستان، نقش رستم..... ۵۹
- تصویر ۲۱- مهر نقش در بردارنده تصویر خدا بانوی حاصلخیزی و باروری ایشتر با نماد کیش او
 شیر. انستیتو شرقی، شیکاگو، ایلی نویز..... ۶۳
- تصویر ۲۲- سفالینه خدا بانوی عشق و جنگ بین‌النهرین اینانا ایشتر، کار سفالگران فنیقی از
 اواخر سده سوم ق.م ، موزه لوور، پاریس، فرانسه..... ۶۴
- تصویر ۲۳- ایزد بانو ایشتر سوار بر شیر. نقش برجسته یک ستون سنگی از تل احمر، قرن ۸
 ق.م، موزه لوور، پاریس، فرانسه..... ۶۴
- تصویر ۲۴- تندیس الهه عشق و باروری بین‌النهرین اینانا ایشتر، ۲۰۰۰ ق.م، موزه لوور، پاریس،
 فرانسه..... ۶۵

- تصویر ۲۵- خدابانوی باروری ایشتر در حال توزیع آب حیات از کوزه‌ئی که آب آن مدام جاری است. تندیس یافته شده از ماری از دوره آموری، حدود قرن ۱۹ ق.م، موزه ملی حلب..... ۶۶
- تصویر ۲۶- همخوابگی اینانا ایشتر و معشوقش تموز (دوموزی) در تخت، ازدواج مقدس، دوران مقدم بابل..... ۶۸
- تصویر ۲۷- نقش برجسته اینانا ایشتر الهه باروری و حاصلخیزی، در این تصویر بر اندامهای جنسی تأکید شده است..... ۶۹
- تصویر ۲۸- نقش برجسته سفالی خدا بانوی عربان حاصلخیزی و باروری عشتروت یا ایشتر. دپارتمان اشیاء عتیق، اورشلیم..... ۷۰
- تصویر ۲۹- نقش برجسته ایشتر با دوجغد و دو شیر، خاک رس، مجموعه کولویل (Colville)، ۲۳۰۰ ق.م..... ۷۰
- تصویر ۳۰- نقش مهری از بین‌النهرین ایشتر ایزدبانوی جنگ و باروری بر روی صندلی نشسته است که زیر آن شیر، حیوان مقدس نماد او قرار دارد..... ۷۱
- تصویر ۳۱- نقش مهری از بین‌النهرین شمالی، شیرهای این مهر نماد خدا بانوی عشق و باروری ایشتر است..... ۷۱
- تصویر ۳۲- نقش برجسته اینانا ایشتر ایزد بانوی عشق و جنگ سومری، از معبد اینانا در اوروک، ۱۴۷۵ ق.م..... ۷۱
- تصویر ۳۳- دروازه ایشتر در بابل ۶۰۴ تا ۵۶۲ ق.م..... ۷۲
- تصویر ۳۴- نقش مهر مربوط به ۹۹۰ تا ۶۶۰ ق.م. قرص بالدار نماد و تجسمی از خدای حاصلخیزی و باروری است..... ۷۳
- تصویر ۳۵- نقش برجسته گلدان مرمر یافته شده از معبد اینانا ایشتر خدابانوی حاصلخیزی با نقش دسته نی و کاهنی که در حال فدیة دادن میوه به او است. موزه بغداد، عراق..... ۷۳
- تصویر ۳۶- نقش مهر مربوط به حدود هزار سوم ق.م، توده نی ایشتر از نمادهای این خدابانو است. موزه آسیایی برلین، آلمان..... ۷۴
- تصویر ۳۷- مجسمه اینانا ایشتر روسپی ایزدان..... ۷۴
- تصویر ۳۸- پیکره نشسته اینانا ایشتر روسپی جنگجو..... ۷۶

- تصویر ۳۹- نقش برجسته‌ای از اینانا ایستر با تأکید بر نقش جنگاوری او..... ۷۷
- تصویر ۴۰- سردیس عاج فنیقی یک زن، شاید ایستر که در غرب آنرا مونالیزای نیم‌رود می‌نامند، موزه بغداد، عراق..... ۷۸
- تصویر ۴۱- ایستر، در این ستون سنگی بازیافته در دوگا (Dougga) واقع در تونس، ایستر را به گونه‌های نمادین نشان داده اند..... ۷۸
- تصویر ۴۲- سرسوتی خدا بانوی شعر و موسیقی ایستاده بر نیلوفر آبی و همراه با قوی مرکوب خویش، تندیس عاج استریشیسه‌نشال ببلیوتک، وین، اتریش..... ۸۱
- تصویر ۴۳- وارونا، فرمانروای جهان، او به جنبش درآورنده مخلوقات و محافظ قانون جهان هستی می‌باشد. مجسمه سنگی، قرن یازدهم، بهارات کالا، بهاوان، دانشگاه هنری بنارس. ۸۲
- تصویر ۴۴- برهما آفریننده جهان، سه سر از چهار سر او در اینجا به نمایش گذاشته شده است. مجسمه از ماسه سنگ در باتام بنگ (Battambang)، قرن دهم..... ۸۳
- تصویر ۴۵- سرسوتی ایزدبانوی هنر خلاق و موسیقی همیشه در حالیکه سازی در دست دارد تجسم می‌یابد..... ۸۴
- تصویر ۴۶- سرسوتی ایزدبانوی زیبای عشق اندامی موزون دارد و در تندیس‌ها به شکل زنی نمایان می‌شود که بر روی نیلوفری نشسته یا ایستاده است و مشغول نواختن سازی است..... ۸۵
- تصویر ۴۷- گنگا ایزدبانوی رود گنگ. او در اصل رودخانه‌ای بود که شهر برهما در کوه مرو را احاطه می‌کرد. مجسمه سنگی، قرن دوازدهم، موزه ملی هند، دهلی‌نو، هندوستان..... ۸۷
- تصویر ۴۸- لکشمی در حالی که همسرش ویشنو او را در آغوش کشیده است. او ایزد بانوی نیکیبختی بود. مجسمه از معبدی در خاجوراهو، هزاره اول پس از میلاد..... ۸۷
- تصویر ۴۹- مجسمه ویشنو، قرن هفتم میلادی..... ۸۸
- تصویر ۵۰- شیوا ایزد رقصان..... ۸۹
- تصویر ۵۱- ویشنو ولکشمی سوار بر پرند خدا گارودا..... ۸۹

- تصویر ۵۲- پرواتی همسر شیوا، دست راست مجسمه به گونه‌ای قرار گرفته که گویی شاخه گلی در دست دارد..... ۹۰
- تصویر ۵۳- کامه خدای عشق سوار بر پیلی نمادین و به هم برشده از زنانی که در جستجوی محبت اویند. نقاشی بر روی تلق، موزه ویکتوریا و آلبرت، لندن، انگستان..... ۹۲
- تصویر ۵۴- کامه خدای عشق به همراه همسرش راتی، کنده‌کاری روی چوب، جنوب هند، موزه گیمه، پاریس فرانسه..... ۹۳
- تصویر ۵۵- شیوا و همسرش پرواتی..... ۹۴
- تصویر ۵۶- ازدواج شیوا و پرواتی توسط کامه در حضور خدایان دیگر اجرا می‌شود. نقاشی روی برگ، ۱۸۲۰، موزه ویکتوریا و آلبرت، لندن، انگلستان..... ۹۵
- تصویر ۵۷- لکشمی ایزدبانوی نیکبختی، مجسمه برنز..... ۹۶
- تصویر ۵۸- ویشنو ولکشمی، مجسمه سنگی..... ۹۷
- تصویر ۵۹- مجسمه برنز لکشمی ایستاده بر روی گل لوتوس با چهار دست. او در دو دستش دو گل لوتوس نگه داشته است..... ۹۷
- تصویر ۶۰- تندیس طلای ایزیس که در حال مراقبت از تابوت توت عنخ‌آمون (Tutankhamun) می‌باشد. سلسله هجدهم، قرن ۱۴ ق.م..... ۹۹
- تصویر ۶۱- ایزیس و ایزیس در زیر یک محراب در حالی که ایزیس عصای سرکج و شلاق را که نماد پادشاهی و عصای سلطنتی را که نماد قدرت است در دست دارد، قسمتی از پاپیروس آنی (Ani)، موزه بریتانیا..... ۱۰۰
- ۶۲- نقشه مصر علیا و سفلی..... ۱۰۱
- تصویر ۶۳- ایزیس، نقاشی دیواری از معبد تبن (Theban)، ۱۲۰۰ ق.م، ایزیس خدای وابسته به گورستان غربی و فرمانروای ارواح میباشد..... ۱۰۲
- تصویر ۶۴- ایزد بانوی مصری ایزیس درمان بیماریها را به مردم آموزش می‌داد..... ۱۰۳

- تصویر ۶۵- از پیرس در مرکز تصویر، نقاشی دیواری از معبد ستی اول، او پادشاه عادل بود که زندگی مردمانش را بهبود بخشید ۱۰۴
- تصویر ۶۶- ایزیس و طفل شیرخوارش هوروس، چینی لعابی، سلسله سی ام ۱۰۷
- تصویر ۶۷- هوروس پیروز شده بر تمساح‌ها، مارها و عقرب‌ها، سلسله سی ام، موزه ملی باستان‌شناسی فلورانس، ایتالیا ۱۰۸
- تصویر ۶۸- قسمتی از پاپيروس آنی (Ani). همراه این تصویر نیایشی برای ایزیس آمده است. ایزیس که در سمت چپ تصویر واقع شده و تاج سریر شکل خود را بر سر دارد ۱۰۸
- تصویر ۶۹- مومیایی آنی (Ani) در دو طرف تخت دو پرندۀ محافظ ایستاده‌اند، پرندۀ پایین پای مومیایی ایزیس است که تاج سریر شکل خود را بر سر دارد ۱۰۹
- تصویر ۷۰- مجسمۀ هوروس در پرستشگاه ادفو (Edfu). هوروس در این تصویر به شکل شاهینی که تاج مصر علیا و سفلی را بر سر دارد نشان داده شده است ۱۰۹
- تصویر ۷۱- معبد هوروس در ادفو (Edfu)، مصر ۱۱۰
- تصویر ۷۲- چشم ایزیس از یک پاپيروس قدیمی مصری و مجسمۀ برنز ایزیس ایزد جهان زیرین ۱۱۱
- تصویر ۷۳- تشییع جنازۀ فرعون که در تونل قضاوت ایزد جهان زیرین برای اندازه‌گیری اعمال نیک و بد انجام می‌شد ۱۱۲
- تصویر ۷۴- ایزیس آیین پرستش و معابد مخصوص خودش را داشت. معبد فیلائه در اسوان ۱۱۳
- تصویر ۷۵- نقش برجسته‌ای از ایزیس در حال محافظت از فرزندش هوروس، معبد ایزیس در فیلائه ۱۱۴
- تصویر ۷۶- مجسمه‌های چهار ایزد بانوی پشتیبانی ایزیس، سلکت و نیت که در معبد توت عنخ‌آمون پیدا شده است ۱۱۶
- تصویر ۷۷- نقش برجسته سنگی ایزیس با تاجی از شاخ گاو و گردونۀ خورشید ۱۱۶
- تصویر ۷۸- ایزیس، هوروس و ایزیس، طلا و لاجورد، سلسله بیست و دوم، موزه لوور، پاریس، فرانسه ۱۱۷

- تصویر ۷۹- مجسمه آفرودیت از سلی (Soli) در قبرس، قرن اول پیش از میلاد، موزه نیکوزیا، قبرس..... ۱۲۰
- تصویر ۸۰- مجسمه مرمر زئوس کپی شده از اصل یونانی هلنی مربوط به دوران امپراتوری روم، موزه پرادو، مادرید، اسپانیا..... ۱۲۱
- تصویر ۸۱- پتراتورمیو (Petra Tou Romiou) صخره‌ای که در حاشیه دریا واقع شده، همان صخره افسانه‌ای است که آفرودیت الهه عشق و زیبایی هنگامی که از دریا طلوع کرد بر روی آن بود..... ۱۲۲
- تصویر ۸۲- تولد ونوس، نقاشی قرن پانزدهمی ساندر بوتیچلی، نگارخانه اوفیتزی، فلورانس، ایتالیا..... ۱۲۳
- تصویر ۸۳- نقاشی دیواری از ونوس انادیومنه، پومپی، ایتالیا. انادیومنه به معنای برخاسته از دریا می‌باشد..... ۱۲۳
- تصویر ۸۴- نقش برجسته تولد آفرودیت در حالی که دوهوری به او کمک می‌کنند تا از دریا بیرون بیاید. کاری از یک مجسمه‌ساز یونانی متعلق به ۴۶۰ ق.م، پیدا شده در رم، موزه ترمه، رم، ایتالیا..... ۱۲۴
- تصویر ۸۵- کوه المپ موطن ایزدان یونانی، این کوه در شمال یونان در مرز بین تسالی (Thessaly) و مسدونیا (Macedonia) قرار دارد..... ۱۲۵
- تصویر ۸۶- تصویرسازی خیالی انجمن خدایان کوه المپ مربوط به دوران ویکتورین. اغلب خدایان تصویر شده بنا بر توصیف‌هایشان قابل شناسایی هستند..... ۱۲۵
- تصویر ۸۷- مجسمه آفرودیت، مرمر، کپی رومی از اصل یونانی مربوط به دوران اولیه هلنی قرن ۴ ق.م، امپراتوری روم، موزه ملی باستان‌شناسی، ناپل، ایتالیا..... ۱۲۸
- تصویر ۸۸- مجسمه هرای تاج‌پوش، او در یک دست پیاله‌ای و در دست دیگر عصای سلطنتی را نگه داشته است، مرمر، کپی رومی از اصل یونانی مربوط به دوران هلنی قرن ۳ ق.م، امپراتوری روم، قرن ۲ میلادی، موزه لوور، پاریس، فرانسه..... ۱۲۹
- تصویر ۸۹- مجسمه آتنا با دستی باز و کلاهی برآمده، مرمر، کپی رومی از اصل یونانی از جنس برنز به نام آتنای پیرائوس، دوران هلنی یا امپراتوری روم، مربوط به قرن ۲ ق.م یا قرن دوم میلادی، موزه لوور، پاریس، فرانسه..... ۱۲۹

- تصویر ۹۰- مجسمه زیبای آتنا ایزدبانوی عقل و فرزانه‌گی که در معبد آکروپولیس قرار داشته است. ۵۲۰ تا ۵۲۵ ق.م..... ۱۳۰
- تصویر ۹۱- آتنا و هرای ساموس محافظان آتن و آکروپولیس بودند. این نقش برجسته قسمتی از فرمانی بود که مردم آتن به مردم سامیان تقدیم کرده بودند. ۴۰۲-۴۰۳ ق.م..... ۱۳۰
- تصویر ۹۲- چشمه و درختستانی در قبرس که معروف است، آفرودیت الهه عشق پیش از مراسم ازدواجش در آن حمام می‌کرد..... ۱۳۱
- تصویر ۹۳- مجسمه هفائستوس با کلاه پیشه‌وری، مرمر..... ۱۳۲
- تصویر ۹۴- هفائستوس قسمتی از نقاشی سرخ‌فام روی ظرف، منسوب به کلفوفون نقاش، ۴۲۰ تا ۴۳۰ ق.م دوران عالی کلاسیک، موزه هنری تلدو (Toledo)، اوهایو، آمریکا..... ۱۳۲
- تصویر ۹۵- مجسمه آرس نشسته با سپری در کنارش، یک بچه اروس در کنار پای آرس دیده می‌شود. مرمر کپی رومی از اصل یونانی منسوب به اسکوپاس، ۳۳۰ تا ۳۴۰ ق.م، دوران متأخر کلاسیک، امپراتوری روم، کاخ التمپ موزه ملی رومنو، رم، ایتالیا..... ۱۳۳
- تصویر ۹۶- مجسمه هرمس در حالیکه خم شده تا بندهای کفشش را ببندد. مرمر، کپی رومی از اصل یونانی آن از جنس برنز و ساخته شده توسط لی‌سیپه در قرن ۴ ق.م، امپراتوری روم، قرن دوم میلادی موزه لوور، پاریس، فرانسه..... ۱۳۴
- تصویر ۹۷- جزئیات از آفرودیت و آدوینس نشسته در بهشت روی ظرفی سرخ فام، ۳۴۰ ق.م، دوران متأخر کلاسیک، آستئاس موزه جی‌پال‌گتی، مالیبو، کالیفرنیا، آمریکا..... ۱۳۴
- تصویر ۹۸- نقاشی دیواری بدست آمده از پمپی، ونوس (آفرودیت) نیمه برهنه بر مارس (آرس) تکیه داده، قرن اول میلادی، امپراتوری روم. موزه ملی باستان‌شناسی ناپل، ایتالیا..... ۱۳۵
- تصویر ۹۹- مجسمه بچه‌خدای ارس در حالیکه مشغول زه‌کردن کمانی است که همگان را به تیر عشق مجروح می‌کند. مرمر کپی رومی از اصل یونانی، امپراتوری روم، موزه بریتانیا، لندن، انگلستان..... ۱۳۶
- تصویر ۱۰۰- بچه خدای ارس در حالیکه صدف زینتی را که در واقع فواره بوده در دست دارد. مرمر، کپی رومی از اصل یونانی، قرن دوم میلادی، امپراتوری روم، موزه ارمیتاژ، سن‌پترزبورگ، روسیه..... ۱۳۶
- تصویر ۱۰۱- کیوپید یا ارس به همراه معشوقش پسیکه، آنها با وجودی که مورد بی‌توجهی ونوس یا آفرودیت قرار گرفته بودند سرانجام به یکدیگر پیوستند..... ۱۳۷

- تصویر ۱۰۲- مجسمه سه گریس در حال رقصیدن، مرمر، کپی رومی از اصل یونانی، قرن هفدهم میلادی، دوران رنسانس، نیکلاس کوردیه، موزه لوور، پاریس، فرانسه ۱۳۷
- تصویر ۱۰۳- هرمس سه ایزد بانو آفرودیت، آتنا و هرا را برای مسابقه تصاحب سیب زرین نزد پاریس که داوری این مسابقه را بر عهده دارد، می برد. نقاشی روی ظرف پیکره های سرخ فام، ۴۴۰ ق.م، دوران کلاسیک، انتیکن موسین، برلین، آلمان ۱۳۸
- تصویر ۱۰۴- سه خدایانو آتنا، هرا و آفرودیت به صورت گروهی ایستاده اند و همراهشان نیزه و یا عصای سلطنتی دارند. موزاییک کف، خانه اتریوم، اوایل قرن دوم میلادی، امپراتوری روم، موزه لوور، پاریس، فرانسه ۱۳۹
- تصویر ۱۰۵- ونوس ژنتریکس مجسمه ایستاده آفرودیت، مرمر، کپی رومی از اصل یونانی منسوب به کالیمخوس، قرن ۵ ق.م، دوران متأخر کلاسیک، قرن دوم میلادی، امپراتوری روم، موزه لوور، پاریس، فرانسه ۱۴۰
- تصویر ۱۰۶- مجسمه آفرودیت کنیدوس، مرمر، کپی رومی از اصل یونانی منسوب به پراکسیتلس، ۳۶۰ ق.م، دوران متأخر کلاسیک، بازسازی در امپراتوری روم، موزه پیکلمنتینو، موزه واتیکان، ایتالیا ۱۴۰
- تصویر ۱۰۷- مجسمه آفرودیت مرمر، پیدا شده در رم کپی رومی از اصل یونانی مربوط به قرن ۲ ق.م دوران هلنی، بازسازی در امپراتوری روم، نگارخانه اوفیتزی فلورانس، ایتالیا ۱۴۲

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه تحقیق

در هنگامه عصر انقلاب الکترونیک و اطلاعات سخن گفتن درباره عشق به نظر ضرورت کمتری نسبت به سخن گفتن درباره موضوعات عقلانی دارد. در عصر امروز، ما محکوم به زیستن در عدم قطعیت و شاهد فروپاشی تمامی ارزشها و معیارهای تاریخی و اصولی انسان می‌باشیم و در حالی که با پدیده‌های گذرا و فانی محاط شده‌ایم، هیچ جنبه‌ای از ذهن و احساس یا به عبارت دیگر عقل و جان ما نمی‌تواند از اثرات محیط به سرعت در حال تغییر دنیای امروز بگریزد، پس حداقل بیاییم و نسبت به این حقیقت دردناک فروپاشی ارزشهای انسانی آگاه شویم و از حداکثر توانایی خود برای اصلاح جوامع از هم گسیخته امروزی استفاده کنیم. بدیهی است که در چنین جهانی انسان ناخودآگاه به ماهیت ذاتی و درونی خود رجعت می‌کند، آنچه که در جهان پست مدرن با نقد عقل و توجه به مسائل ذاتی انسان و حضور خلاقیت و توجه به خرده فرهنگ‌ها و فرهنگ شرق اعم از شرق دور، به صورت بازگشتی به مفاهیم انسانی، دینی و اخلاقی رخ داده است.

از آنجایی که طرح نهایی هر جامعه بر مبنای تصورات اساطیری مردم آن جامعه شکل گرفته است، ضروری‌ترین کار برای شناخت ارزشها و ضد ارزشهای یک جامعه برای حل مشکلات و ارائه راه حل‌های مناسب، بررسی ریشه‌ای فرهنگ و یا به عبارتی اساطیر شکل دهنده آن جامعه می‌باشد.

در واقع اسطوره‌ها آیین‌هایی هستند که تصویرهایی را از ورای هزاره‌ها، منعکس می‌کنند و آنجا